

Opis zanimanja

Sistem administrator, Administrator za održavanje računara (System Administrator)

Opis posla:

Teško je danas zamisliti banku, kancelariju ili industrijski pogon bez računara. Da bi računari ispravno radili, treba ih održavati. Potrebno je održavanje hardvera i stalno ugrađivanje, prilagođavanje i popravljavanje softvera. Uz višekorisničke sisteme idu i administrativni poslovi: prijava i odjava korisnika, usklađivanje njihovih ovlašćenja i udovoljavanje njihovim posebnim potrebama. Sistemi koji su spojeni u mrežu zahtevaju i obezbeđivanje privatnosti podataka i sprečavanje neovlašćenog pristupa. O svemu tome vode brigu posebno školovani stručnjaci – sistem administratori.

Sistem administratori svakodnevno proveravaju tehničku ispravnost računarskog sistema, otklanjaju manje kvarove i zastoje u radu sistema, obavljaju administrativne poslove s korisnicima, savetuju korisnike i objašnjavaju tehničke mogućnosti sistema. Ponekad pišu i jednostavnije programe, kako bi olakšali svoj posao, posao korisnika ili da se zaobiđe neki nedostatak postojeće programske podrške. Sistem administratori moraju dobro da poznaju tehničke osobine sistema koji održavaju, ali i osobine korisnika tj. njihove potrebe, nivo informatičkog znanja, programske pakete kojima se služe...

Sistem administratori često predlažu nabavku novih programskih paketa i opreme. U svetu informacionih tehnologija rešenja brzo zastarevaju, a na tržištu se svakodnevno pojavljuju nove verzije programa. Zato sistem administratori moraju stalno da prikupljaju informacije, istražuju mogućnosti novih rešenja i ugrađuju ih u sisteme. Međutim, svaka promena računarskog sistema donosi i probleme: ispadanje sistema iz rada, duži ili kraći zastoj, kao i nepredvidive probleme vezane uz interakciju novih i starih komponenti informacionog sistema. Zato sistem administratori moraju tačno da procene potrebe i ponuđene mogućnosti i doneti razumnu odluku o uvođenju novih programa ili opreme.

Nakon donete odluke, sistem administrator organizuje nabavku opreme i njenu ugradnju. Posebnu pažnju posvećuje korisnicima koje treba upoznati sa novostima u upotrebi sistema. U tu svrhu sistem administratori organizuju kurseve i sami učestvuju u podučavanju korisnika.

Osim sa korisnicima, sistem administratori kontaktiraju sa proizvođačima softvera i hardvera, kako bi dobili sve potrebne informacije o funkcionisanju sistema i pronašli načine kako da izbegnu moguće greške.

Nekada su sistem administratori vodili brigu o jednom računaru ili o nekoliko računara, a danas u mnogim preduzećima broj računara prelazi ukupan broj zaposlenih. Stoga se javila i težnja da se deo nadgledanja i administriranja računara prebaci krajnjim korisnicima ili samim računarima.

S novim mogućnostima javljaju se i novi zadaci za sistemskog inženjera: zaštita podataka, privatnosti, autorizovani pristup, registracija štetnih aktivnosti korisnika, kao i neželjenih provala u informacione sisteme.

Radni uslovi:

Sistem administratori veći deo radnog vremena provode u prijatnoj sredini svojih kancelarija. Obično imaju propisano 40-časovno nedeljno radno vreme, ali povremeno rade i van radnog vremena, kako bi otklonili zastoje, instalirali nove programske pakete ili priključili novu opremu. Neretko, korisnici određuju kako će izgledati radni dan sistem administratora.

U stalnom su dodiru s korisnicima ili proizvođačima programske podrške i druge računarske opreme. Moderna računarska i mrežna tehnologija omogućila je sistem administratorima da svoje poslove obavljaju i na udaljenim lokacijama (npr. kod kuće, na putu), što pridonosi udobnosti i fleksibilnosti rada, ali briše granicu između slobodnog i radnog vremena i prostora. Kako mnogo vremena provode ispred monitora kucajući po tastaturi, njihov je posao posebno naporan za oči, kičmu i zglobove ruku.

Opis zanimanja

Sistem administrator, Administrator za održavanje računara (System Administrator)

Poželjne osobine i kvalifikacije:

Sistem administratori treba da poseduju sposobnost logičkog razmišljanja i smisao za rešavanje tehničkih problema. Sistem administratori treba da su okrenuti ka svojim korisnicima: strpljivi u komunikaciji s njima, sposobni da porepoznaju i prihvate njihove potrebe kao i sposobni da objasne pojmove i postupke korisnicima na jednostavan način.

Sklonost ka učenju novih sadržaja i spremnost za stalno usavršavanje posebno su važne odlike sistem administratora.

Osposobljavanje i zapošljavanje:

U najvećem broju slučajeva, sistem administratori treba da ima završen fakultet ili višu školu. Obrazovanje o informacionim tehnologijama mogu steći na fakultetima koji imaju nastavne programe koji se odnose na računarstvo i informatiku. To su uglavnom fakulteti tehničkih nauka ili prirodno-matematički fakulteti, kao i trogodišnje strukovne studije za informatiku i računarstvo. Zbog potrebe za održavanjem računara često se i stručnjaci drugih struka (inženjeri elektrotehnike ili drugih tehničkih disciplina) bave ovim poslom, što mnogima preraste i u životni poziv.

Za osposobljavanje sistem administratora potrebni su i specijalni kursevi. Na njima se sistem administratori upoznaju i sa konkretnim računarskim okruženjima i programima s kojima treba da rade.

Sistem administratori danas su vrlo traženi, a očekuje se da će potrebe za njima ubuduće još više rasti. Iako se struktura njihovog posla menja, a mnoge poslove preuzimaju sami korisnici i posebni računarski programi, nove informacione tehnologije donose i nove izazove. Danas su poslovi sistem administratora sve više vezani uz područje informacionih mreža, zaštite podataka i održavanje sigurnosti sistema. Mala i srednja preduzeća obično ne zapošljavaju sistem administratore u puni radni odnos, nego angažuju honorarne saradnike ili usluge održavanja traže od specijalizovanih preduzeća za pružanje usluga održavanja informacionih i računarskih sistema.